

дѣто го прашаха отъ работилницата съ поржчани работи или за поржчки. Отначало, за зла честъ, Харлашка не можа да надвие изкушението, когато му попаднаха пари въ ржцѣтъ; поиска му се да си угоди, и ето че единъ пжтъ цѣлъ гривенникъ похарчи за кораби, печени сѣмена и бонбони, и още единъ — за да се почерпи съ двѣ чинийки ледено; корабиитѣ и бонбонитѣ той изяде за една вечеръ и послѣ започна да съжالياва за похарченитѣ пари. И отъ тогава Харлашка рѣши да не харчи ни една копейка за „угаждане“. Съ останалитѣ рубла и половина Харлашка вече намисли, какво да прави. На майка си, която бѣ перачка, той рѣши да купи кърпа „съ цвѣтя“ за 40 копейки, на двѣтъ си по-малки братчета — по единъ каскетъ, — нека се понаконтятъ малко, — а въ каскетитѣ да турне двѣ играчки, на които той отдавна се любуваше прѣдъ прозореца на съседното дюкянче, — играчки, които изобразяваха гжски, стоящи прѣдъ храсталаче отъ шарени пера на лилякова земя; а за останалитѣ пари да купи кравайчета, чай, захаръ и тенекиенъ чайникъ, — всичко това за подарѣкъ на болния си баща, който отъ четири мѣсеца лежеше въ болницата съ прѣчупена нога.

До сега Харлашка не бѣ споменалъ нито дума на майка си, или на нѣкого другиго за своитѣ намѣрения. „Нека да ги изненадамъ съ това“, — си мислѣше той, като се усмихваше весело и изпитваше още отъ сега това приятно чувство, съ което ще поднесе подарѣцитѣ на домашнитѣ си.

До Рождество Христово оставаха още три недѣли. А на Рождество той ще помоли господаря си да го пустне да си отиде у дома, при своитѣ. И той ще накупи подарѣци и разни армагани, — ахъ, колко весело ще бжде!

Харлаша особно обичаше да мечтае за този щастливъ день, когато отъ врѣме на врѣме броеше паритѣ си. Тѣхъ той пазѣше въ дълбока тайна, защото се боеше, да не би по-старитѣ работници да започнатъ да го закачатъ и да му ги взематъ.

IV.

Днесъ работиха до слѣдъ полунощъ. Харлаша се измжчи не по-малко отъ другитѣ и

слѣдъ свършването на работата не отиде дори да вечеря, а се повали на пода подъ масата и дълбоко заспа върху книжнитѣ изрѣзки, като притискаше къмъ гърдитѣ си милата си, червена кърпичка, въ крайчеца на която бѣха скрити толкова блѣстящи надежди. Харлашка го блѣскаха подъ масата; ругаяха го, че не е легналъ на мѣстото си; настѣпваха му краката — ала той нищо не чувствуваше, нищо не чуваше и спѣше, като убитъ.

Въ петъ часа сутринята нѣкой го блѣсна въ хълбока съ върха на ботуша си. Той отвори очи и видѣ стоящия надъ него Гришка.

— Я гледай, какъ се е успалъ! Тичай за врѣла вода! . . Скоро! . . заповѣднически му извика той.

Харлаша скочи, като ужиленъ, и започна да си търка очитѣ. Първата му мисль бѣ да си пхне ржката въ пазвата, за да се увѣри, че му е тамъ кърпичката.

Но тя липсваше. Харлашка се пипаше и, съ опулени очи и раззинали уста, смутено се озърташе наоколо, но нищо не можеше да разбере.

— „Кждѣ ли се е дѣнала?“ — мислѣше си той. Той се хвърли възъ изрѣзкитѣ и започна да ги рови и прѣвръща съ разтреперани ржцѣ. Червената кърпичка я нѣмаше никждѣ, като че се бѣше провалила въ земята. Сърцето му затупка, краката му изстинаха.

— Господи, Боже мой! Че кждѣ ли ще е? Кждѣ ли се е загубила? — мърморѣше Харлашка, съ блуждающъ по пода погледъ.

Смжтно, като че ли на сънъ, чуваше той съдржания смѣхъ и подигравкитѣ на майсторитѣ и подмайсторитѣ. Той не дойде на себе си и тогава, когато страшната фигура на стареца Бахромовъ изкочи прѣдъ него, и всрѣдъ възцарилата се тишина въ работилницата се зачу сърдитиятъ му викъ. Старецътъ повдигна Харлашка за врата, като котенце, разтърси го и изкрѣщѣ:

— Да не си си изгубилъ насѣнъ ума? . . Послѣ, при смѣха на всички, той го постави при масата и го накара да се залови за работа.

Но Харлашка никакъ не слушаше, какво се говори около него и нищо не разбираше; той все си бъркаше въ пазвата и бѣбрѣше: — „Но кждѣ ли се е дѣнала? Ахъ, Господи, кждѣ ли е тя? . . Въ земята ли се е провалила? . .